

Sygn. akt I C 264/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Iwona Podwójniak

Protokolant: Kinga Majczak

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)wW.działającego na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W. i Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powódki Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W. umowę sprzedaży lokalu numer (...) objętego księgą wieczystą Kw nr (...) oraz lokalu numer (...) objętego księgą wieczystą Kw nr (...) zawartą w dniu 9 maja 2012 roku w formie aktu notarialnego sporządzonego w Kancelarii Notarialnej notariusz D. M. w W. za numerem Repertorium (...) pomiędzy K. W. a pozwanym (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. dla ochrony wiarygodności Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W. wobec K. W. objętych:

- nakazem zapłaty z dnia 26 września 2012 roku wydanym w sprawie VI Nc-e (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 10 kwietnia 2012 roku wydanym w sprawie I C 214/11 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 29 sierpnia 2012 roku w sprawie I Ca 242/12,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 10 czerwca 2013 roku w sprawie I C 967/12,

- nakazem zapłaty z dnia 3 listopada 2010 roku wydanym w sprawie I Nc 893/10 Sądu Rejonowego w Wieluniu;

2. zasądza od pozwanej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powódki Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W. kwotę 3 600,00 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

3. nakazuje pobrać od pozwanej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 5 000,00 (pięć tysięcy) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu.

Sygn. akt I C 264/12

UZASADNIENIE

(...) w W. działając na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej (...) z siedzibą w W. wniósł o uznanie za bezskuteczną wobec niej umowy sprzedaży lokalu numer (...) objętego księgą wieczystą nr (...) oraz lokalu nr (...) objętego księgą wieczystą

nr (...) zawartą w dniu 9 maja 2012 roku w formie aktu notarialnego sporządzonego w Kancelarii Notarialnej notariusz D. M. w W. za numerem Repertorium (...) pomiędzy K. W. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (pozew – k. 3-4).

Pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa (odpowieź na pozew – k. 5-8).

Sąd Okręgowy ustalił:

K. W. był członkiem Wspólnoty Mieszkaniowej (...) będąc właścicielem lokali nr (...) przy ul. (...), (bezsporne).

W związku z ponoszonymi przez Wspólnotę kosztami użytkowania lokali powódka posiadała wobec K. W. wierzytelności objęte:

- nakazem zapłaty z dnia 14 października 2010 roku wydanym w sprawie I Nc 818/10 Sądu Rejonowego w Wieluniu;
- nakazem zapłaty z dnia 3 listopada 2010 roku wydanym w sprawie I Nc 893/10 Sądu Rejonowego w Wieluniu;
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 10 kwietnia 2012 roku wydanym w sprawie I C 214/11 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 29 sierpnia 2012 roku w sprawie I Ca 242/12;
- nakazem zapłaty z dnia 26 września 2012 roku wydanym w sprawie VI Nc-e (...) Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie;
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 10 czerwca 2013 roku w sprawie I C 967/12, (bezsporne).

Na podstawie wymienionych tytułów wykonawczych powódka wystąpiła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. H. P. o wszczęcie egzekucji przeciwko K. W.. Komornik prowadził postępowania egzekucyjne w sprawach:(...), (bezsporne).

W dniu 9 maja 2012 roku przed notariuszem D. M. w W. za numerem Repertorium (...)K. W. zawarł z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. reprezentowaną przez jego żonę J. W. umowę sprzedaży lokalu numer (...) objętego księgą wieczystą nr (...) oraz lokalu nr (...) objętego księgą wieczystą nr (...) za kwotę 100 000,00 zł, (bezsporne).

W dacie zawierania wyżej wymienionej umowy K. W. był prezesem zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., a jego żona posiadała 50% wartości udziałów w tej Spółce, (bezsporne).

W dniu 11 października 2012 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. przekazała na rachunek Wspólnoty Mieszkaniowej (...) z siedzibą w W. kwotę 4 019,48 zł co wyczerpało roszczenie wierzycielki objęte nakazem zapłaty z dnia 14 października 2010 roku wydanym w sprawie I Nc 818/10 Sądu Rejonowego w Wieluniu. Wobec powyższego postępowanie egzekucyjne w sprawie (...)zostało umorzone, (dowód: w aktach sprawy (...)- k. 273, k. 277).

W sprawie (...)prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 10 kwietnia 2012 roku wydanego w sprawie I C 214/11 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 29 sierpnia 2012 roku w sprawie I Ca 242/12 dłużnik w dniu 16 stycznia 2013 roku uiszczył na rzecz wierzycielki kwotę 13 613,63 zł i co do tej kwoty postępowanie egzekucyjne umorzono, (dowód: w aktach(...)- k.16).

W pozostałych sprawach egzekucyjnych (...)nie wyegzekwowano od dłużnika żadnych kwot, (dowód: dokumenty w aktach spraw: (...)).

Aktualnie Wspólnota Mieszkaniowa (...) z siedzibą w W. posiada wobec K. W. wymagalne wierzytelności:

- kwotę 3 162,05 zł stanowiącą koszty postępowania i odsetki, wynikającą z nakazu zapłaty z dnia 3 listopada 2010 roku wydanego w sprawie I Nc 893/10 przez Sąd Rejonowy w Wieluniu;

- kwotę 6 093,91 zł wynikającą z wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 10 kwietnia 2012 roku wydanego w sprawie I C 214/11 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 29 sierpnia 2012 roku w sprawie I Ca 242/12;

- kwotę 16 848,44 zł wynikającą z nakazu zapłaty z dnia 26 września 2012 roku wydanego w sprawie VI Nc-e (...) przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie;

- kwotę 49 152,28 zł wynikającą z wyroku Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 10 czerwca 2013 roku wydanego w sprawie I C 967/12, (dowód: wykaz należności – k. 202-204).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedstawione wyżej dowody w postaci dokumentów prywatnych i urzędowych (złożonych w kopiach i odpisach, prawdziwości których z oryginałami nikt nie kwestionował), tworzących łańcuch dowodów wzajemnie się uzupełniających, a które pozwoliły na weryfikację wiarygodności dowodów osobowych: zeznań J. W., w zakresach odnoszących się do ustalonych w sprawie faktów. Co do zasady, K. W. (k.370dwr.-38) nie kwestionował swego zadłużenia, niewiarygodnie starając się jedynie wykazać, iż mimo wyzbycia się własności lokali stać go na regulowanie zobowiązań względem powódki, które sukcesywnie spłaca.

Sąd Okręgowy zważył:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie w całości.

W myśl przepisu art. 527 § 1 k.c., gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Przepis ten statuuje przesłanki żądania uznania czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela, którymi są:

- istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności;
- dokonanie przez dłużnika ważnej czynności prawnej,
- pokrzywdzenie wierzyciela,
- uzyskanie przez osobę trzecią korzyści majątkowej,
- świadomość dłużnika pokrzywdzenia wierzyciela,
- świadomość osoby trzeciej o pokrzywdzeniu wierzyciela lub też możliwość powzięcia takiej informacji przy zachowaniu przez dłużnika należytej staranności.

W przedmiotowej sprawie – wbrew twierdzeniom strony pozwanej – powódce przysługiwały względem K. W. wierzytelności, które zostały stwierdzone tytułami wykonawczymi w postaci:

- nakazu zapłaty z dnia 14 października 2010 roku wydanego w sprawie I Nc 818/10 Sądu Rejonowego w Wieluniu;
- nakazu zapłaty z dnia 3 listopada 2010 roku wydanego w sprawie I Nc 893/10 Sądu Rejonowego w Wieluniu;
- wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 10 kwietnia 2012 roku wydanego w sprawie I C 214/11 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 29 sierpnia 2012 roku w sprawie I Ca 242/12;
- nakazu zapłaty z dnia 26 września 2012 roku wydanego w sprawie VI Nc-e (...) Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie;

- wyroku Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 10 czerwca 2013 roku w sprawie I C 967/12.

Jedynie w sprawie(...)prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 14 października 2010 roku wydanego w sprawie I Nc 818/10 Sądu Rejonowego w Wieluniu wierzyciel został w całości zaspokojony. W pozostałych zaś sprawach dłużnik nie uregulował w całości zobowiązań. Ta ostatnia okoliczność wykazana została przez stronę powodową, zgodnie z rygorem rozkładu ciężaru dowodu określonym w przepisach art. 6 k.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c., za pomocą stosownych dowodów w postaci dokumentów (m. in. kserokopii nakazów zapłaty oraz wyroków i kserokopii postanowień Sądu o nadaniu tym tytułom egzekucyjnym klauzuli wykonalności, których uwierzytelnione odpisy znajdują się w aktach egzekucyjnych). Pozwana, choć negowała wysokość tych zobowiązań, nie wykazała, że w całości zobowiązania te uregulowała. Przedstawione zaś przez nią dokumenty w postaci zawiadomień o sposobie rozliczenia wpłat znajdują się w atakach egzekucyjnych o sygn.(...)i zostały w postępowaniu egzekucyjnym uwzględnione. Wskazać w tym miejscu trzeba, że przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd jest związany treścią prawomocnych orzeczeń (wyroków i nakazów - art. 366 k.p.c. w zw. z art. 353⁽⁽²⁾⁾ k.p.c.) i pozbawiony jest uprawnienia do badania zasadności ich wydania. Podstawy wydania takich rozstrzygnięć nie mogą być zatem w tym miejscu rozważane.

Kolejnym warunkiem skuteczności zaskarżenia czynności prawnej dłużnika jest, aby czynność ta była ważnie zawarta między dłużnikiem, a osobą trzecią, gdyż w przypadku braku takiej ważności, czynność ta będzie mogła być zakwestionowana, czy to z powodu wad oświadczenia woli, czy to z powodu jej niezgodności z prawem, czy też zmierzania do obejścia prawa, bądź sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Każdorazowo jednak, w takiej sytuacji konstrukcja prawna skargi, opartej na przepisie art. 527 k.c., nie będzie miała zastosowania. W sprawie niniejszej ważność przedmiotowej umowy sprzedaży nieruchomości lokalowych nie budziła wątpliwości.

Następną przesłanką skuteczności skargi pauliańskiej jest działanie dłużnika zmierzające do pokrzywdzenia wierzyciela. Paragraf 2 powołanego wyżej przepisu art. 527 kc wskazuje, iż czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Istotnym jest, że oceny, czy dokonana czynność prawna krzywdzi, czy też nie, wierzyciela, dokonuje się nie według stanu z chwili dokonania czynności, lecz według stanu z chwili jej zaskarżenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2000 roku, III CKN 554/98 oraz z dnia 22 marca 2001 roku, V CKN 280/00). Przez pojęcie „niewypłacalności dłużnika” należy rozumieć aktualny, tj. istniejący w chwili orzekania brak możliwości wywiązania z ciężących na dłużniku zobowiązań finansowych. Niewypłacalność oznacza, zatem taki stan w majątku dłużnika, kiedy egzekucja nie może przynieść zaspokojenia roszczenia wierzyciela, bądź gdy zaspokojenie można uzyskać dodatkowym, znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2001 roku, IV CKN 525/00). Dla spełnienia tej przesłanki konieczna jest, a jednocześnie również wystarczająca, świadomość dłużnika, że czynność prawna przez niego dokonana może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzyciela w całości.

Należy podkreślić, że pokrzywdzenie wierzyciela nie musi być zamiarem dłużnika. Dla przyjęcia tej przesłanki wystarczy bowiem aby dłużnik pokrzywdzenie to przewidywał w granicach ewentualności. Świadomość, co najmniej potencjalnego pokrzywdzenia musi, zatem istnieć w chwili dokonywania czynności prawnej. W tym miejscu należy wskazać, że ustawodawca ustanowił w art. 529 k.c. domniemanie prawne, stanowiące ułatwienie dowodowe dla wierzyciela (powoda), w postaci domniemania działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela. Przepis ten stanowi, że w sytuacji, gdy w chwili dokonywania zaskarżonej czynności dłużnik był niewypłacalny (czyli nie spłacał znanych mu długów – tak w niniejszej sprawie) domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania określonej czynności. Powyższe domniemanie jest wzruszalne, jednakże ciężarem dowodu została tu obarczona strona pozwana, która winna ponad wszelką wątpliwość wykazać, iż dłużnik nie działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Obowiązkowi temu pozwana Spółka w niniejszym procesie nie podołała, fakt przeciwny został ustalony kategorycznie.

Dla porządku należy również wskazać, że także osoba trzecia powinna mieć świadomość, bądź też, przy zachowaniu należytej staranności, przynajmniej możliwość powzięcia informacji, czy działanie dłużnika ma na celu pokrzywdzenie wierzyciela. W przedmiotowej sprawie K. W. zbył lokale na rzecz pozwanej Spółki, której sam był prezesem zarządu, przy czym czynności tej dokonał ze swoją żoną, która posiadała 50% udziałów spółki. Zatem nabywająca lokale w imieniu Spółki żona dłużnika (umocowana przez niego do tej czynności) miała pełną świadomość, iż K. W. działa z pokrzywdzeniem wierzyciela. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na fakt, że w sytuacji, kiedy osoba trzecia jest osobą będącą w bliskich stosunkach z dłużnikiem ustawodawca w art. 527 § 3 k.c. wprowadził kolejne domniemanie, zgodnie z którym przyjmuje się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Kolejnym warunkiem, umożliwiającym zaskarżenie czynności prawnej dokonanej przez dłużnika jest – jak w niniejszej sprawie – uzyskanie korzyści majątkowej przez osobę trzecią. Korzyść ta może zostać osiągnięta bądź przez nabycie prawa majątkowego, bądź przez zwolnienie osoby trzeciej ze zobowiązania przysługującego dłużnikowi, skutkiem zaś jest każdorazowo zwiększenie się majątku osoby trzeciej, co z kolei pociąga za sobą umniejszenie majątku dłużnika.

Przy ustalonym w sprawie niniejszej stanie faktycznym istnienie przesłanek wymienionych w cytowanych przepisach nie może budzić wątpliwości. Pozwana Spółka, co w sprawie niniejszej było poza sporem, zawarła z prezesem swojego zarządu ważną umowę sprzedaży, mocą której stała się właścicielem nieruchomości - lokali.

W realiach niniejszej sprawy nie budzi także wątpliwości fakt, że przedmiotowa czynność prawna dokonana została z pokrzywdzeniem wierzyciela, skoro w jej wyniku dłużnik K. W. stał się niewypłacalny w stopniu wyższym. Trzeba również w tym miejscu wskazać, że K. W. jeszcze przed dokonaniem przedmiotowej czynności prawnej miał problemy z terminową spłatą ciężących na nim zobowiązań. Przenosząc na rzecz Spółki własność przedmiotowych lokali wyzbył się tym samym istotnego składnika majątku, do którego posiadał tytuł prawny. Odnosząc się do treści art. 527 § 2 k.c. zwrócić również należy uwagę na fakt, o czym była już mowa wyżej, iż oceny czy czynność prawna krzywdzi wierzyciela, dokonuje się nie według stanu dokonania czynności, lecz według chwili jej zaskarżenia. Należy, zatem z całą stanowczością podkreślić, że niewypłacalność K. W. istniała w chwili wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie. Zdaniem Sądu pokrzywdzenie wierzyciela przez zawarcie przedmiotowej umowy spowodowało stan niewypłacalności dłużnika i jest w realiach niniejszej sprawy faktem udowodnionym. Jak wyżej wskazano, niewypłacalność dłużnika powoduje, że potencjalna egzekucja prowadzona przeciwko dłużnikowi może okazać się bezskuteczna, ewentualnie zaspokojenie można uzyskać, lecz jedynie w części lub znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka – czego żaden przepis prawa stanowionego nie wymaga od wierzyciela. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 września 2011 roku (sygn. IV CSK 99/11, LEX nr 940760) o istnieniu pokrzywdzenia można mówić, gdy porównanie wartości sprzedanego prawa i wysokości niespłaconych wierzytelności przysługujących przeciwko dłużnikowi, prowadzi do wniosku o niemożności zaspokojenia się powoda chociażby w części. Do przyjęcia świadomości dłużnika, co do pokrzywdzenia wierzycieli, o którą chodzi w art. 527 § 1 k.c., wystarczy także, aby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności (vide: wyrok sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 sierpnia 2012 roku., I ACa 816/11, LEX nr 1216401). Dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli ma rozeznanie, co do tego, że w następstwie dokonanej przezeń czynności ucierpi materialny interes wierzyciela, zazwyczaj poprzez wyzbycie się w całości lub w części majątku nadającego się do egzekucji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2007 roku, sygn. V CSK 77/07, LEX nr 611455). Taka właśnie sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. W świetle powyższego przyjąć należy, iż wiedza dłużnika K. W. o wymagalnych zobowiązaniach, wszczętych przeciwko niemu postępowaniach sądowych i zła kondycja finansowa wyrażająca się w braku regulowania bieżących płatności za lokale przy ul. (...) w W., pozwalają ocenić, że działał on ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, a w dacie sporządzania umowy sprzedaży co najmniej przewidywał taką ewentualność. O istnieniu bowiem pokrzywdzenia i faktu niewypłacalności dłużnika można mówić, gdy porównanie wartości prawa i wysokości niespłaconych na dzień wystąpienia z powództwem z art. 527 k.c. wierzytelności przysługujących przeciwko dłużnikowi z wartością jego majątku prowadzi do wniosku o niemożności, utrudnieniu lub odwleczeniu zaspokojenia się powoda. Wierzyciel jest pokrzywdzony, jeżeli w związku z dokonaniem czynności przez dłużnika stan jego majątku, z którego wierzyciel może się zaspokoić zmniejszył się w taki sposób, że uniemożliwia to w całości lub w części pokrycie jego wierzytelności. Porównując zatem wartość zobowiązań dłużnika na dzień wniesienia pozwu, z wartością jego majątku po dokonaniu

czynności sprzedaży, można mówić o istnieniu związku przyczynowego pomiędzy czynnością prawną dłużnika K. W. zdziałaną na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., a stanem jego większej niewypłacalności, co stanowiło spełnienie warunku sine qua non uznania tej czynności za bezskuteczną wobec Wspólnoty Mieszkaniowej (...) z siedzibą w W..

Dla przyjęcia, iż osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, wystarczy jedynie wykazanie, że na podstawie zaskarżonej czynności prawnej nabyła ona rzecz lub prawo albo została zwolniona z obowiązku, co spowodowało zmianę w majątku dłużnika prowadzącą do pokrzywdzenia wierzyciela (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 1999 roku, I CKN 287/98). Faktem jest, że w wyniku zawarcia przedmiotowej umowy pozwana Spółka uzyskała znaczącą korzyść majątkową, gdyż nabyła za kwotę 100 000,00 zł lokale warte znacznie więcej. Mając na uwadze, że prezesem zarządu Spółki, która nabyła lokale był właśnie K. W., powód mógł żądać uznania przedmiotowej czynności za bezskuteczną wobec niego, wykazując jedynie, iż sam dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. W tym miejscu wypada wskazać, że świadomość jest stanem wewnętrznym każdej osoby i w sposób bezpośredni możemy się o niej dowiedzieć jedynie w sytuacji, gdy dana osoba sama przekaże swoje wrażenia, lub też w sposób pośredni, tj. poprzez zachowanie tej osoby. Mając to na względzie ustawodawca nie wymaga od wierzyciela szczególnej formy dowodów na wykazanie swoich twierdzeń. Należy tu raczej ustalić pewien określony zestaw faktów i dowodów, które w sposób pośredni, ale spójny i logiczny wykażą, że przesłanki zawarte przepisach prawa zostały spełnione (por. M. Jasińska „Skarga paulińska - istota idei zaskarżenia” Prawo Spółek Nr 5/2004).

Dla skutecznego wniesienia skargi opartej na wskazanych wyżej przepisach nie jest konieczne, aby dłużnik stał się niewypłacalny całkowicie. Wystarczy, aby dłużnik stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przez dokonaniem przedmiotowej czynności. Dłużnik zaś staje się niewypłacalny w wyższym stopniu wtedy, gdy zaspokojenie można uzyskać z jego dalszego majątku jedynie znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka. Stan niewypłacalności dłużnika w stopniu wyższym, obejmuje, zatem zarówno utrudnienie jak i odwleczenie zaspokojenia się wierzyciela, lub brak gwarancji pełnego zaspokojenia (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 2001 roku, IV CKN 525/00). Należy również podnieść, że zgodnie z judykaturą, przewidziany w art. 527 § 2 k.c. związek między czynnością prawną dokonaną przez dłużnika, a stanem jego niewypłacalności, ewentualnie powiększeniem niewypłacalności nie może być ujmowany, jako związek adekwatny, kauzalny, w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., właściwy w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2004 roku, II CK 128/04). Wystarczające jest bowiem zwykle wykazanie tego, że zaskarżona czynność spowodowała rezultat w postaci niewypłacalności dłużnika lub niewypłacalność taką powiększyła.

W ocenie Sądu, w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie budzi wątpliwości, że K. W. w wyniku zawarcia przedmiotowej umowy z pozwaną Spółką stał się nie tylko niewypłacalny w wyższym stopniu, ale de facto niewypłacalny całkowicie (jego pozostały majątek nie pozwala, bowiem na realną spłatę całości zadłużenia wobec Wspólnoty – w toku procesu były podejmowane pertraktacje dla wypracowania kompromisu – spłaty zobowiązań – niemniej ostatecznie z uwagi na brak środków do żadnej ugody nie doszło).

Sam fakt dokonania przez dłużnika określonej czynności prawnej nie narusza żadnych praw wierzyciela, jeżeli może on zaspokoić swą wierzytelność z innego majątku dłużnika. Ochrona przewidziana w art. 527 k.c. przysługuje zatem wierzycielowi jedynie w sytuacji, kiedy brak jest wystarczającego majątku dłużnika, do którego można skierować ewentualną egzekucję. Rzecz wierzyciela, który chce z tej ochrony skorzystać, jest zatem wykazanie, że przysługuje mu względem dłużnika wierzytelność oraz, że nie może być ona zaspokojona z majątku dłużnika, na skutek dokonanej przez niego czynności prawnej, w wyniku której stał się niewypłacalny, albo niewypłacalny w stopniu wyższym niż był przed dokonaniem tej czynności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 20 listopada 1996 roku, I ACr 306/96). Niniejsze postępowanie jednoznacznie wykazało, że K. W. (co sam zresztą przyznał) nie posiada obecnie żadnego innego majątku, z którego powódka mogłaby uzyskać pełne, pewne zaspokojenie.

Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie wykazało nadto, iż K. W., będący doświadczonym uczestnikiem obrotu gospodarczego, przed zawarciem przedmiotowej umowy z pozwaną, nie realizując swego zobowiązania względem Wspólnoty Mieszkaniowej, miał świadomość szkodliwości swoich działań wobec powódki. Tym samym, spełniona została przesłanka istnienia po stronie dłużnika działania ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Do przyjęcia

bowiem istnienia u dłużnika świadomości pokrzywdzenia wierzyciela, o której mowa w przepisie art. 527 § 1 k.c., co zostało już powiedziane, wystarczy, by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 12 maja 2005 roku, I ACa 1764/04 oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 19 listopada 1997 roku, I ACa 737/97). Sąd uznał, zatem, że K. W. zawierając przedmiotową umowę z pozwaną miał świadomość, że co najmniej utrudnia powódce drogę do zaspokojenia jej roszczeń.

Pozwana Spółka mogła uwolnić się od odpowiedzialności na podstawie art. 533 k.c., który stanowi, że osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika. Nie jest w postępowaniu sporne, że zobowiązania K. W. wobec Wspólnoty Mieszkaniowej (...) z siedzibą w W., wynikające z tytułu wykonawczego, na podstawie którego Komornik prowadził egzekucję w sprawie (...) zostało spłacone przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Pozostałe zaś wierzytelności nie zostały w całości uregulowane. Dłużnik wprawdzie starał się wykazać, iż w znacznej części zobowiązania względem powódki spłacił, jednakże wierzytelność powódki nie została zaspokojona w całości, a brak jest majątku dłużnika, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie.

W związku z powyższym, spełnione zostały ustawowe przesłanki uznania przedmiotowej umowy sprzedaży za bezskuteczną w stosunku do powódki.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia treść art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. Na koszty poniesione przez stronę powodową, jako celowe dla dochodzenia roszczenia, składa się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone w wysokości objętej dyspozycją § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490). Nadto Sąd na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.) nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5 000,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu – pozew złożył na rzecz Wspólnoty prokurator.